

Nijmegenaren en maatschappelijke inzet

Actief burgerschap gepeild

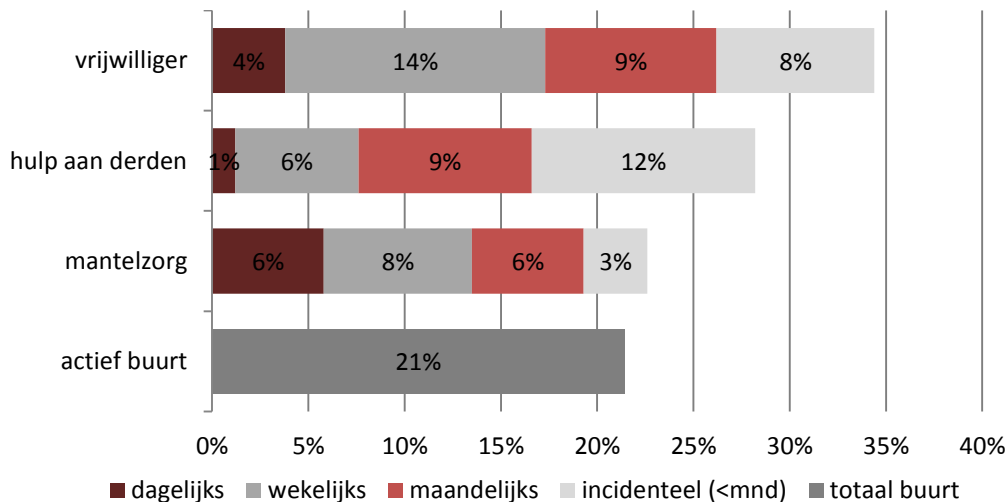
Met actief burgerschap bedoelen we belangeloze inzet van burgers met een meerwaarde voor de stad. In de tweejaarlijkse burgerpeiling stellen we vragen over deze maatschappelijke inzet van Nijmegenaren (in 2013 en 2015). Daarbij komen bijvoorbeeld vrijwilligerswerk en buurtactiviteiten naar voren.

Enkele achtergronden bij actief burgerschap en maatschappelijke inzet binnen Nijmegen:

- Meer dan de helft van de Nijmegenaren zet zich (zowel in 2013 als in 2015) op één of meerdere manieren maatschappelijk in. Via vrijwilligerswerk, hulp en ondersteuning buiten eigen gezin, mantelzorg of werkzaamheden voor de buurt.
  - 50+ers en vooral 65+ers zijn oververtegenwoordigd;
  - De deelname van Nijmegenaren van niet-westerse achtergrond blijft wat achter;
  - Van de stadsdelen is Nijmegen-Midden het actiefst, gevolgd door Nijmegen-Oost, Nijmegen-Zuid, Dukenburg en Nijmegen-Noord. Nijmegen-Centrum, Nijmegen-Oud-West en in mindere mate Nijmegen-Nieuw-West blijven iets achter.
- Een deel van de ondervraagden is bereid om meer te doen dan nu: 11% van de Nijmegenaren wil zeker meer tijd besteden als 'actief burger' (was 7% in 2013) en ruim een derde (37%) misschien. Iets meer dan de helft (53%) geeft aan niet bereid te zijn tot (extra) inzet. Werk, gezin, ouderdom, gezondheid en vrijetijds-activiteiten zijn de belangrijkste motieven, maar ook dat men zelf problemen heeft of dat men zich al maatschappelijk inzet.

% Nijmegenaren met belangeloze maatschappelijke inzet. Bron: Burgerpeiling 2015

- Op basis van aangetroffen [leefstijlen](#) zijn in de Nijmeegse bevolking groepen aan te wijzen die mogelijk meer geneigd zijn om zich actief op te stellen in de buurt en zich in te zetten voor de maatschappij.
- Onderzoek m.b.v. het Nijmeegse digitaal stadspanel wijst uit dat er ook scepsis bestaat bij het overheidsstreven naar de participatiesamenleving. [Nijmegenaren](#) benoemen naast kansen en voordelen vooral ook veel bedenkingen en beperkingen.

Vrijwilliger

In totaliteit zet ruim 34% van de Nijmegenaren zich in als vrijwilliger voor een organisatie, ruim een kwart doet dat regelmatig (minimaal 1 keer per maand). Die laatste groep vrijwilligers betreft vooral:

- vrijwilliger sportvereniging (8% regelmatig);
- goede doelen-organisatie (4%);
- kerk, kerkkoor (4%);
- school, naschoolse opvang (3%).

Nijmegenaren die incidenteel als vrijwilliger actief zijn (minder dan 1x per maand) richten zich (ook) vooral op goede doelen-organisaties, sportverenigingen en school/naschoolse opvang.

De bereidheid tot (extra) maatschappelijke inzet door vrijwilligerswerk spitst zich vooral toe op goede doelen-organisaties (10%), sportverenigingen (8%) en verzorgingshuis of verpleegtehuis (6%). In mindere mate denkt men aan school(opvang) (4%) en buurtvereniging of bewonersorganisaties (4%).

Enkele achtergronden bij de inzet als vrijwilliger door Nijmegenaren:

- Vooral mannen en vrouwen van 55+ zijn frequent actief (1 of meerdere keren per week of -bijna-dagelijks). Ook jonge vrouwen (15-29jr) doen relatief veel vrijwilligerswerk (1 x per maand of vaker). Jonge mannen zijn juist wat ondervertegenwoordigd.
- Inwonenden (bijvoorbeeld bij ouders of familie) zijn minder vaak vrijwilliger. Volwassenen in een woongroep duidelijk meer, wel vaak in een wat lagere frequentie. Alleenstaanden besteden veel tijd, zij zetten zich relatief vaak dagelijks of meerdere keren per week in. Ook ouders met kinderen zijn duidelijk aanwezig.
- De inzet als zodanig verschilt niet echt naar opleidingsniveau, inkomen of dagbesteding. Behalve dat (zeer) laag opgeleiden (lo of lager) en arbeidsongeschikten duidelijk achterblijven. De frequentie verschilt wel:
- globaal gesproken zijn vmbo-mbo opgeleiden en lage inkomensgroepen vaker actief (wekelijks, dagelijks), terwijl hoger opgeleiden zich eerder enkele keren per jaar inzetten.
- werkenden zien we logischerwijs minder vaak dagelijks vrijwilligerswerk doen, terwijl huismoeder/-vaders en gepensioneerden dat wel doen. Werkenden met een tijdelijke baan en zelfstandigen zien we wel wat vaker in een inzet van enkele keren per jaar.
- Niet-westerse Nijmegenaren zijn wat minder vaak actief (71% geen vrijwilliger, tegen 65% gemiddeld), zo ook Nijmegenaren van Surinaamse achtergrond (8 tot 9 van de 10 ondervraagden niet actief als vrijwilliger). Dat is anders bij de Antilliaans/Arubaanse groep: bijna de helft geeft aan zich hiervoor in te zetten, waarvan een groot deel wekelijks of (bijna) dagelijks.

Hulp aan derden

Het verlenen van hulp aan familie, kennissen of burens doet zo'n 28% (in 2013 29%): 8% eenmaal of vaker per week, 9% minstens eenmaal per maand en 12% minder dan eenmaal per maand. Het gaat daarbij vooral om:

- oppassen op kinderen (9%);
- hulp bij praktische zaken (9%);
- hulp bij administratie (4%);
- ondersteuning vanwege problemen (3%).

Hulp aan derden richt zich vooral op:

- elders wonende familieleden;
- vrienden of kennissen;
- mensen uit de buurt.

De bereidheid tot (extra) inzet zit vooral in begeleiding en ondersteuning vanwege problemen (10%), hulp bij praktische zaken (10%) en het oppassen (7%). In mindere mate denkt men aan administratieve hulp (5%).

Enkele achtergronden bij de inzet van hulp aan familie, kennissen of burens door Nijmegenaren:

- Het bieden van hulp aan mensen buiten het eigen gezin is sterk(er) zichtbaar bij vrouwen (en in mindere mate bij mannen) van 55 jaar of ouder. Deze groepen zijn ook vaker actief, dagelijks of minimaal wekelijks. Dit geldt ook voor gepensioneerden en mensen die de dagbesteding vooral invullen als vrijwilliger.
- Er zijn nauwelijks verschillen zichtbaar tussen de diverse huishoudensvormen, verschillend opgeleide mensen of etnische groepen. Nijmegenaren van Marokkaanse afkomst geven minder vaak aan hulp aan derden te verstrekken, de Turkse groep juist wat meer.
- Er zijn weinig verschillen tussen stadsdelen. In Nijmegen-Centrum blijft hulpinzet enigszins achter. In Dukenburg ligt de frequentie wat hoger, dat is te zien aan een hoger aandeel dat (bijna) dagelijks of meerdere keren per week hulp biedt aan mensen buiten het eigen gezin.

Inzet voor de buurt

Zo'n 21% is actief in de buurt of wijk, zowel in 2013 als in 2015. Het gaat daarbij vooral om (2015):

- schoonhouden van de buurt (8%);
- organiseren van feesten en activiteiten (7%);
- onder de aandacht brengen van buurtproblemen of verbeterpunten (6%);
- groenonderhoud (4%).

Ook de bereidheid tot extra inzet richt zich op bovenstaande activiteiten, zo'n 8% zou (meer) tijd aan het organiseren van buurtactiviteiten willen besteden, 6% successievelijk aan de andere zaken.

Enkele achtergronden bij de inzet voor buurtactiviteiten door Nijmegenaren:

- jongere mannen en – vrouwen (15-29jr) blijven duidelijk achter in buurtinzet. Zo ook inwonenden, groepsbewoners, (zeer) laag opgeleiden, studenten/scholieren en de etnische groepen Surinamers en Antillianen/Arubanen.
- Vrouwen van 30-45jr, tweepersoonshuishoudens met kinderen en mensen met vrijwilligerswerk als voornaamste dagbesteding zijn juist sterk vertegenwoordigd.
- In Nijmegen-Noord geven velen aan actief te zijn voor buurt of wijk, in Nijmegen-Centrum, Nijmegen-Oud West en Nijmegen-Zuid is het aandeel relatief laag.